

Vaalitoimikunnan ja vaalilautakunnan asettaminen / Presidentin- ja europarlamenttivaalit 2024

Kh 03.10.2023 § 224
152/00.00.00.01/2023

Valmistelija

Hallintojohtaja Kaisa Häkkinen-Paananen
puh. 044 4491 202
kaisa.hakkinen-paananen@ruokolahti.fi

Vuonna 2024 toimitetaan kahdet yleiset vaalit; tasavallan presidentin vaali (presidentinvaali) ja Suomesta valittavien Euroopan parlamentin jäsenten vaalit (europarlamenttivaalit). Presidentinvaalit toimitetaan sunnuntaina 28.1.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 17.–23.1.2024. Jos presidentinvaalissa toimitetaan toinen vaali (toinen kierros), sen vaalipäivä on sunnuntai 11.2.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 31.1.–6.2.2024. Europarlamenttivaalien vaalipäivä on sunnuntai 9.6.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 29.5.–4.6.2024.

Työnjako eri vaaliviranomaisten välillä eduskuntavaaleissa on pääpiirteittäin seuraava:

Vaalipiirilautakunta:

- ehdokashakemusten käsittely, ehdokasasettelun vahvistaminen sekä ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen ja jakelu muille vaaliviranomaisille,
- ennakoäännten laskenta, vaalipäivän äänten tarkastuslaskenta sekä vaalien tuloksen vahvistaminen ja valtakirjojen antaminen valituille kansanedustajille.

Kunnan vaaliviranomaiset:

Kunnan keskusvaalilautakunta:

- ennakoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen järjestelyt,
- vaaleista tiedottaminen kunnassa,
- ennakoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastus vaalilain 63 ja 66 g §:n mukaisesti sekä hyväksytyjen vaalikuorten toimittaminen vaalipiirilautakunnalle,
- vaalipäivän äänten alustavan laskennan tietojen välitys vaalitietojärjestelmän laskentajärjestelmään.

Vaalitoimitsijat ja vaalitoimikunnat:

- ennakoäänestyksen toimittaminen.

Vaalilautakunnat:

- vaalipäivän äänestyksen toimittaminen ja äänten alustava laskenta.

Aluevaalilautakunnilla ei ole presidentinvaaleissa eikä europarlamenttivaaleissa mitään tehtäviä.

Kunnanhallitus asettaa kutakin vaalipäivän äänestyspaikkaa varten vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme, sekä laitoksessa toimitettavaa ennakoäänestystä varten yhden tai useamman vaalitoimikunnan, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Ruokolahdella on yksi äänestyspaikka, Ruokolahden liikuntahalli, Metsolantie 9, 56100 Ruokolahti.

Vaalilautakunnan kelpoisuusvaatimukset ovat seuraavat:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys:

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva eduskuntavaalien ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Kunta voi harkintansa mukaan asettaa vaalilautakunnat erikseen presidentinvaalia ja erikseen europarlamenttivaaleja varten tai asettaa samat vaalilautakunnat molempiin vaaleihin. Presidentinvaaliin asetetut vaalilautakunnat toimivat sekä ensimmäisessä vaalissa että mahdollisessa toisessa vaalissa.

Vaalitoimikunnan kelpoisuusvaatimukset ovat seuraavat:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys:

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Kunta voi harkintansa mukaan asettaa vaalitoimikunnat erikseen presidentinvaalia ja erikseen europarlamenttivaaleja varten tai asettaa samat vaalitoimikunnat molempiin vaaleihin. Presidentinvaaliin asetetut vaalitoimikunnat toimivat sekä ensimmäisessä vaalissa että mahdollisessa toisessa vaalissa.

Kunnan on syytä ylläpitää vaalitoimikunnan ja -lautakunnan jäsenen tehtävän houkuttelevuutta esimerkiksi varmistamalla, että tehtävästä maksettava palkkio vastaa tehtävän vaativuutta. Vaalitoimikunnan ja -lautakunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi

nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Kunnanhallitus asetti vuoden 2023 eduskuntavaaleja varten yhden vaalilautakunnan, johon kuului puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme (3) jäsentä ja kaksitoista (12) varajäsentä sekä yhden vaalitoimikunnan, johon kuului puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi (1) jäsen ja viisi (5) varajäsentä.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien kokoonpanossa tulee ottaa huomioon myös tasa-arvolain vaatimukset: kokoonpanossa tulee olla sekä miehiä että naisia kumpiakin vähintään 40 prosenttia (Tasa-arvoL 4 a § 1 mom.). Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Bergman Jukka-Pekka

Päätösehdotus

Kunnanhallitus asettaa vuoden 2024 vaaleja (presidentin- ja europarlamenttivaalit) varten yhden vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme (3) jäsentä ja kaksitoista (12) varajäsentä sekä yhden vaalitoimikunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi (1) jäsen ja viisi (5) varajäsentä.

Päätös

Kunnanhallitus päätti asettaa vuoden 2024 vaaleja varten yhden vaalilautakunnan, johon valittiin seuraavat jäsenet: Mirja Henttonen (puheenjohtaja), Tea Ainoa (varapuheenjohtaja), Anu Rummukainen, Raija Aatsinki, Kari Kattainen sekä seuraavat varajäsenet: Olavi Kiiski, Heidi Hänninen, Timo Muhl, Jari Niiranen, Sirpa-Riitta Kautonen, Kari Luukkonen, Sirpa Frosti-Nenonen, Reijo Hänninen, Erkki Syrjäkari, Katri Saarela, Simo Vento ja Heli Virtanen sekä yhden vaalitoimikunnan, johon valittiin seuraavat jäsenet: Konsta Lappalainen (puheenjohtaja), Hanne Rinkinen (varapuheenjohtaja) ja Eila Jäppinen sekä seuraavat varajäsenet: Saara Tella, Olavi Kiiski, Sanna Silvo, Pekka Kaski, Ulla Mönkäre ja Ari Kostiainen.